

LA ANIVERSARE

Când am întâlnit-o, în urmă cu aproape optsprezece ani, Irina Mavrodin nu era un nume necunoscut pentru mine. Era autoarea unei serii impresionante de eseuri, a unor cursuri universitare ce făceau și fac parte din bibliografia esențială a oricărui student la Litere; traducătoarea a numeroase opere din literatura franceză, fără de care cultura generală a oricărui dintre noi ar fi incompletă; poeta, rostindu-și uimirea într-o formă originală, unind concretetea expresiei cu zborul înalt al metaforei.

Am avut privilegiul, în toți acești ani, de a colabora cu Irina Mavrodin pe multiple planuri. Mai întâi, în calitate de coordonator al tezei mele de doctorat (*Patrick Modiano: une lecture multiple*, 1997), distinsul dascăl și-a dezvăluit calitățile de modelator, iar direcția pe care domnia sa a imprimat-o cercetărilor de poietică/poetică la noi a constituit una din principalele mele deschideri. Discuțiile noastre, în apartamentul de pe strada Apolodor, au avut chiar de la început un farmec aparte, în mijlocul cărților adunate de mai multe generații de intelectuali francofili, printre tablouri și obiecte pline de timp și semnificații.

Am aflat, astfel, despre creuzetul familial în care s-a format Irina Mavrodin, despre atmosfera de „caldă intimitate româno-franceză” pe care o întrețineau atât tatăl, eminentul profesor Anastase Mavrodin, elev al lui Charles Drouhet, mulți ani profesor la Liceul „Unirea din Focșani”, cât și mama, Maria Mavrodin, una dintre primele femei medic oftalmolog din România. Am înțeles că numai o muncă intensă, constantă, numai o bună folosire a timpului (după un principiu al lui Leonardo da Vinci!) explică această carieră excepțională: șefă de promoție la Universitatea din București, unde a studiat, Irina Mavrodin devine asistent universitar imediat după absolvirea studiilor, apoi urcă treptele academice, devenind unul dintre numele emblematice ale francofoniei române pe parcursul unei jumătăți de veac.

În urma întâlnirii mele cu Irina Mavrodin, spațiul bucovinean și-a câștigat un nou prieten. Facultatea de Litere a universității sucevene se poate mândri cu un colaborator de talia domniei sale: profesor asociat în cadrul masteratului *Teoria și practica traducerii* (2001-2004), coordonator al câtorva noi teze de doctorat ale tinerilor colegi de la Catedra de limba și literatura franceză, domnia sa este fondatoarea acelor *Întâlniri ale traducătorilor la Suceava*, susținute de Ambasada Franței, ce reunesc de zece ani încoace, în fiecare vară, studenți, traducători profesioniști, editori, într-o pasionantă dezbatere asupra actului traducerii. Este, de asemenea, director fondator și coordonator al publicației *Atelier de traduction*, care între timp a ajuns la numărul 10 și la cotații foarte înalte,

în țară și străinătate.

Fără să-și economisească forțele, ce sporesc parcă pe măsură ce sunt cheltuite, Irina Mavrodin reușește performanța de a răspunde solicitărilor universitare, fie că ele vin de la École Normale Supérieure, din capitala Franței, fie din diversele centre ale rețelei universitare românești, cum ar fi Craiova și Sibiu.

Cu o răbdare de benedictin, marea Doamnă a traducerii franco-române a șlefuit integrala Proust, al cărei traducător este, alături de multe alte texte, din diverse epoci ale literaturii franceze. După cum spunea Bruno Vignal, ambasador al Franței în anii '90, e destul să citești cărțile traduse de Irina Mavrodin pentru a fi, prin asta, mult mai cultivat...

În paralel cu această activitate, eseista a publicat în mod constant volume esențiale pentru înnoirea gândirii critice românești: *Spațiul continuu*, Ed. Univers, 1972; *Romanul poetic*, Ed. Univers, 1977; *Poussin – Praxis și metodă*, Ed. Meridiane, 1981; *Modernii, precursori ai clasicilor*, Ed. Dacia, 1981; *Poietică și poetică*, Ed. Univers, 1982; ed. a II-a, Ed. Scrisul Românesc, 1998; *Stendhal – Scriitură și cunoaștere*, Ed. Albatros, 1985; *Punctul central*, Ed. Eminescu, 1986; *Mâna care scrie*, Ed. Eminescu, 1994; *Uimire și Poiesis*, Scrisul Românesc, 1999; *Cvadratura cercului*, Ed. Eminescu, 2001; *Despre traducere literală și în toate sensurile*, Ed. Scrisul Românesc, 2006; *Cioran sau marele joc/Cioran ou le grand jeu*, Ed. Institutul Cultural Român, 2007)

Poeta Irina Mavrodin și-a făcut auzită vocea chiar de la debut, mizând pe o un minimalism al formei, pe o formulă poetică a concentrației maxime, de o tulburătoare concizie, atât în limba română cât și în franceză: *Poeme*, Ed. Cartea Românească, 1970; *Reci limpezi cuvinte*, Ed. Cartea Românească, 1971; *Copac înflorit*, Ed. Cartea Românească, 1978; *Picătura de ploaie*, Ed. Cartea Românească, 1987; *Vocile*, Ed. Cartea Românească, 1998 – Premiul Uniunii Scriitorilor; *Punere în abis*, Ed. Eminescu, 2000; *Capcana / Le Piège*, ediție bilingvă, Ed. Curtea Veche, 2002; *Centrul de aur*, Ed. Scrisul Românesc, 2003 (Premiul Editurii Scrisul Românesc); *Uimire/Émerveillement*, ediție bilingvă, Ed. Minerva, 2007.

Nu este de mirare dacă recunoașterea tuturor acestor merite a venit sub forma unor premii prestigioase, acordate atât de partea română (1994 - Premiul Uniunii Scriitorilor și premiul Academiei Române pentru *Mâna care scrie*; 1997 - Premiul Editurii Scrisul Românesc pentru întreaga operă; 2003 – Premiul de excelență al revistei „Convorbiri literare”; Ordinul „Steaua României în gradul de Cavaler”) cât și de partea franceză, pentru statomnica trudă în calitate de mediator între cele două culturi (1993 - Ordinul „Cheva-

---

lier des Arts et des Lettres” conferit de Statul francez; 2002 - Premiul „Le 14 Juillet”, conferit de Ambasada Franței în România).

În cei optsprezece ani de când o cunosc, timpul pare a curge înapoi pentru Irina Mavrodin. Anii nu fac decât să-i sporească înțelepciunea, răbdarea și generozitatea.

Venită parcă din alte lumi, la care foarte puțini dintre noi au acces, din spațiul – utopic! – în care domnesc binele și frumosul, această mare Doamnă pe care o sărbătorim în miez de iunie își merită pe deplin numele, aducător de pace. Un nume purtător de armonie și lumină.

La mulți ani, Irina Mavrodin!